

Lučovnik, Lučka: **Pogruntavščine**.

Ilustr.: Maruša Žemlja. Založba Malinc, 2024, 64 str.

| P – 2. stopnja

| Iznajdbe / zanimivosti / izumi / vsakdan / kontinenti / svet / domislice / spodbude / naredi sam /

Sijajna poučna knjiga oz. priročnik za bralce 2. triletja OŠ, tudi za mlajše in starejše in za družinsko branje! In kot nalašč, da si obogatimo (počitniške, zimske, praznične, proste idr.) dni!

To je zbirka 15-ih zanimivih »pogruntavščin« z vseh koncev sveta in časov, ki obenem spodbujajo ustvarjalnost in različne dejavnosti po branju, spodbujajo nadaljnje raziskovanje in branje.

Tudi ilustracija je bogata, privlačna, in z mnogimi podrobnostmi tudi poučna in spodbudna.

Takole imenitno pa Boštjan Gorenc – Pižama na hrbtni strani knjige: "Pogruntavščine so iskrivo popotovanje po svetu in zgodovini. Zabavna zbirka znanja, ki bi si jo želel kot otrok, ko še nismo imeli interneta. Danes pa knjiga, zaradi katere boste za nekaj časa pozabili na internet! Dokler ne boste prišli do poglavja o njem."

Spodbude za branje:

Otroci so radovedni in ustvarjalni. Tudi manj navdušene (oklevajoče) bralce bodo najbrž navdušile nekatere od pogruntavščin, npr.:

- poglavje *Nebeški sladoled* predstavi »letalo kot aparat za sladoled«, to je pogruntavščina iz leta 1944 z otočja Pala v Tihem oceanu, sledi »slovarček« in »zanimivost«, na koncu poglavja pa recept za pripravo sladoleda, za »mojo pogruntavščino«;
- poglavje *Kako zgrabiti bika za roge* med športi iz davnih časov predstavlja tudi, kako so se na Kreti nekoč mladeniči zavihteli prek bikovega hrbta, spodbuja pa me k razgibalnim vajam od A do Ž;
- poglavje *Klic na daljavo brez telefona* predstavi žvižgajočo govorico z otoka La Gomera in me spodbuja, naj se naučim žvižgati.

Spodbujamo branje neleposlovnih, informativnih besedil:

Treba bo poiskati, kje so otročje Pala in otoka Kreta ter La Gomera. (zemljepis)

Treba bo raziskati, kaj se je dogajalo leta 1944 na Tihem oceanu; kdaj, v katerem obdobju so se mladeniči na Kreti zavihteli prek bikovega hrbta; ali na Gomeri še danes žvižgajo, čeprav najbrž imajo telefon. (zgodovina, iskanje informacij v poučnih knjigah in na spletu)

Vse zgoraj navedeno je kot nalašč za **družinsko branje** in vse tiste, ki radi ustvarjajo po branju. Bomo naredili sladoled, bomo telovadili, bomo odpotovali na La Gomero ali vsaj gledali kakšne video na spletu od tam? (Jaz bi šla takoj na Gomero, tam malo pohajkovala in telovadila ter si privoščila sladoled 😊)

Ali so *Pogruntavščine* primerne za **branje za bralno značko**? No, za eno »obveznost« pri bralni znački? DA, seveda! Morda s to knjigo pridobimo kakšnega bralca, ki raje bere neleposlovna besedila. Naj mi pove kaj na splošno o knjigi in predstavi vsaj eno »pogruntavščino«. Bo dovolj ena? Seveda, in še posebej, če bo zraven nekaj zemljepisa in zgodovine in poročila o tem, če se je lotil predloga v razdelku »Tvoja pogruntavščina«.

S to knjigo organiziram »okroglo mizo«. Z bralci se vnaprej dogovorim, kdo ali še bolje, katera dvojica bralcev bo preštudirala po eno »pogruntavščino« in jo na srečanju predstavila, kakor pač želi. Nekje vmes na bralnem srečanju bi takole, da se malo sprostimo: »Lučka Lučovnik nam je dobro »posvetila« s temi zgodbami, kajne?« (Avtorice nisem prosila za dovoljenje za ta stavek.) »Ali je kje v knjigi narisana lučka? Ne avtorica, pač pa prava lučka.« (Tudi ilustratorke nisem prosila za dovoljenje.) Na koncu srečanja pa bi »okroglo mizo« še prav posebej zaokrožili s skupno pogruntavščino *Ali si knjižni molj?* (glej str. 48!) (Takšno bralno srečanje bi bilo primerno tudi za medgeneracijsko branje.)

Nadaljnje spodbude za branje:

Po knjigi so še posebej nasuti drobci »Slovarčka« in »Zanimivosti«.

Poglejmo, ali je pojasnjena tudi beseda pogruntavščina. Če ni, kam pogledam?

Meni je najbolj pri roki [Fran.si](http://fran.si): glejte, kakšne kul razlage!
pogruntavščina -e ž: domislek, zamisel
gruntati: 'kopati, riti' prvotno po zemlji, metaforično po mislih.
pogrunťati: 1. izmisliti si, domisliti se, 2. ugotoviti, spoznati.

Pri »Zanimivostih« pa bi opozorila na knjige Saša Dolenca, kjer so objavljene zelo različne »pogruntavščine«, ki jim on sicer ne pravi tako ... in knjige so čisto drugačne kot knjiga Lučke Lučovnik, ampak gre za vrsto vznemirljivih informativnih besedil ... Dve boste našli tudi v [Priporočilnici Bralne značke](http://PriporočilniciBralneZnačke): Od genov do zvezd, Od genov do zvezd in naprej ... <https://www.bralnaznacka.si/sl/priporocene-knjige/?niz=Dolenc&type=31&search=I%C5%A1%C4%8Di>

Lučovnik, Lučka: **Osupljivke**.

Ilustr.: Maruša Žemlja. Medvode: Malinc, 2024, 80 str.

| P – 2. stopnja

| ženske / biografije / zanimivosti

Že *Pogrontavščine* istih avtoric so me navdušile, ta knjiga – narejena po istem konceptu – pa je naravnost osupljiva!!! Osupnila me je že z izborom 14 znamenitih žensk in tremi skupinami žensk (jamske ženske, samurajke, sufražetke) z vseh koncev sveta iz različnih obdobij, ki so osupljive na različnih področjih, to so npr.: Rosa Parks, aktivistka iz ZDA, ki je rekla »ne« segregaciji, Wangari Maathai iz Kenije, ki je ustanovila gibanje Zeleni pas; Franja Bojc Bidovec, zdravnica, ki je med 2. svetovno vojno reševala življenja v partizanski bolnišnici, imenovani po njej bolnica Franja. Osupljivo je, kako fino jih avtorica umesti v čas in mimogrede pove nekaj zanimivega, npr., ko se je rodila Jean Batten (1909 – 1982), pilotka iz Nove Zelandije, so letala obstajala šele šest let in dosegla hitrost do 70 km na uro. Ko pa je bila Jean stara 60 let, je človeštvo pristalo na Luni.

Nadalje me je avtorica osupnila z duhovitim, humornim načinom zapisov, tako fino prilagojenim (mladim) bralcem in tekočim, bogatim jezikom, začnjenim s prispodobami idr. Poglavje o Greti Thurnberg, najstnico-aktivistko, je naslovila »Kako pravilno špricati šolo?« V predstavitvi Marije Terezije pa zapisala, da bi lahko rekli, da smo imeli krompir, ker nam je vladala Marija Terezija, ki je ukazala saditi krompir in od tedaj v naših krajih ni bilo več prave lakote.

Tisto v razdelkih *Slovarček* in *Zanimivost* je sploh top, itak. In spodbuda za morebitni nadaljnje raziskovanje in branje.

V razdelku »Tvoj osupljiv podvig« me je tokrat osupnila predvsem s predlogi, da odstopim sedež v avtobusu nekomu, ki ga bolj potrebuje kot jaz, da posadim drevo in se naučim uporabljati pralni stroj. Juhej! Boštjan Gorenc – Pižama pa je na platnici itak zapisal, da je to »Knjiga, ki je vam ne bo uspelo prebrati na dušek, saj boste takoj želeli preizkusiti katerega od podvigov, ki vam jih predlaga.«

Osupnejo tudi ilustracije! Ilustratorica namreč zna narisati prav vse in potem sestaviti v osupljiv kolaž. Zelo všeč!!!

P.S: Vas je osupnila pogosta raba besede *osupniti*?! 😊